

GYLDNE ØYEBLIKK

AV VIGDIS HEGG

Hvordan kan vi egentlig bli bedre til å snakke *med* barn, og ikke bare *til* dem? Kinge har igjen kommet med en perle av en klok bok. Hennes praksisnære resonnementer er lette å følge, og nettopp eksemplene gjør teoriene levende og svært tilgjengelige. Forfatteren skriver på en god måte, slik at leseren kan føle seg nær stoffet; utfordringene og samtalene med barna/elevne som strever. Jeg fikk underveis i lesinga av boka lyst til prøve ut metodikken fordi det er innlysende at dette vil hjelpe elevne med samspillsforstyrrelser.

Rektor Nils Morten Hagen har lang erfaring fra arbeid med barn og unge som har store vansker i samspill med andre, han har uttalt:

For å bygge opp tro på seg selv som noe verdifullt, en som er noe verd, trenger en lang tid. Dette er barn som har hatt en lang og vanskelig tid i skolen. Utstøtelsesmekanismen er sterk. Barna opplever at det er et slit å gå på skolen, dagen er en kamp. Dette er «barna ingen vil ha.» Og i møter med elevne som strever kan tilnærmingen være så tydelig og troverdig interessant som dette: «Jeg opplever at du har en tøff skolehverdag. Det er mange konflikter rundt deg, og det virker ikke som om vi lærere forstår hvordan du har det og hvordan vi best kan hjelpe deg. Dette vil jeg gjerne finne mer ut av for å kunne hjelpe deg bedre. Derfor har jeg bestemt at jeg vil bruke noe ekstra tid til å møte deg og snakke med deg.»

Å være vanskelig eller å ha det vanskelig
Hvordan kan vi i samhandling med barnet finne nøkkelen til deres ressurser og samarbeidsvilje? Forfatteren mener at noe av svaret handler om å skifte fokus fra å

være vanskelig til å ha det vanskelig. Boka gir en praktisk og metodisk framstilling av hvordan man kan komme i gang med samt gjennomføre barnesamtaler.

En voksen forteller om en episode som skjedde i barnehagen nylig. En gutt på 5 år, med svært utagerende atferd og med stadige utprøvinger overfor de voksne, hadde igjen havnet oppi en konflikt med noen av de andre barna. Den voksne nærmer seg gutten og løfter øyeblikkelig hendene og holder seg for ørene idet han roper; «Jeg vil ikke høre på deg!» Den voksne svarer tilbake spontant og med samme styrke: «Men jeg vil høre på deg!» Gutten ser forbauset på henne et øyeblikk. Så begynte han å gråte.

Hjelp til økt selvinnsikt

Samtalene, eller samværerne, er ment å skulle kunne hjelpe barn til økt selvinnsikt og selvforståelse, og dessuten; øke barns motivasjon og overskudd til samarbeid og positiv selvhevdelse. Barna skal få oppleve seg selv positivt sett og hørt gjennom en anerkjennende voksenrelasjon. Hvordan de ser på seg selv og hvordan de opplever sin tilværelse og sin situasjon, er ofte så langt unna det voksne forstår.

Barn må være «rolig i sjelen» før de kan nyttiggjøre seg all vår fornuft og saklighet som vi nærmest prakker på dem. Vi drukner dem i forklaringer, belæring, informasjon og glemmer å undersøke om barnet er i stand til å motta alt dette, og nyttiggjøre seg våre ord. Går vi ikke veien om barnets følelsesmessige opplevelse og tilstand, og møter, anerkjenner dem først, er kanalen til barnets fornuft og intellekt blokkert, og ordene våre kan ikke nyttiggjøres. Det er for tidlig. Tidspunktet er ikke riktig. De

må bli «rolig i sjelen sin først!»

Her er det sitat fra både Eidsvåg og Børretzen og Skårderud. Dette underbygger teksten på elegant vis. Boka har mange og flotte eksempler som er virkelighetsnære, her går teori og forfatterens praksiserfaring hånd i hånd. Jeg syntes det var vanskelig å legge boka fra meg, og slik minnet opplevelsen med å lese fagboka om romanens grep. Den var vanskelig å legge bort.

Denne boka bør finnes hos alle som er opptatt av å forstå og hjelpe barn best mulig, og enhver institusjon med fokus på barn bør kjenne sin besøkestid vedrørende innkjøp av boka *barnesamtaler*. Og jeg avslutter anbefalingen av praktboka med nok et sitat som viser anerkjennelsens betydning i møter mellom mennesker på ulike nivå:

Dersom vi skal ta de «parallele prosessene» på alvor, vil det være av betydning hvordan en selv blir møtt, i forhold til hvordan en selv møter andre. Derfor er vi tilbake til ledelsens ansvar i å møte sine ansatte med den samme empati og anerkjennelse dersom ledelsen ønsker at dette er kvaliteter som de ansatte skal vise andre. Og ettersom vi ønsker at barn skal vise empati og anerkjennelse med hverandre, har vi vel egentlig ikke noe valg?

Emilie Kinge

BARNESAMTALER

– Det anerkjennende samværet og samtalens betydning for barn med samspillsvansker

Gyldendal akademisk 2006

ISBN-10: 82-05-36116-9

ISBN-13: 978-82-0536116-4

227 sider

